

Sygn. akt **III Ca 2051/13**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Krystyna Wiśniewska - Drobny

Sędzia SO Lucyna Morys - Magiera (spr.)

SR (del.) Anna Hajda

Protokolant Aldona Kocięcka

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2014 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa P. I. (1)

przeciwko P. I. (2)

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 14 października 2013 r., sygn. akt IV RC 308/13

1. **zmienia zaskarżony wyrok w pkt 1 o tyle, że alimenty w nim zasądzone płatne są do rąk powódki P. I. (1);**
2. **oddala apelację w pozostałej części;**
3. **zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 300zł (trzysta złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSR (del.) Anna Hajda SSO Krystyna Wiśniewska - Drobny SSO Lucyna Morys - Magiera

Sygn. akt III Ca 2051/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 20 maja 2013 roku małoletnia powódka P. I. (1) domagała się zasądzenia od ojca - pozwanego P. I. (2) alimentów w kwocie po 1300zł miesięcznie, w miejsce alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 13 stycznia 2011 roku, w sprawie o sygn. akt I RC 1996/10. W uzasadnieniu wskazała, że alimenty w dotychczasowej wysokości 1000zł nie wystarczają na zaspokojenie jej usprawiedliwionych potrzeb. Wskazała również, że od ostatniego wyroku zasądzającego alimenty upłynęło ponad dwa lata. W tym czasie wzrosły potrzeby małoletniej przy jednoczesnym zwiększeniu zarobków pozwanego, które prawdopodobnie wynoszą 6.000-7.000 zł.

W odpowiedzi pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości. Podniósł, że potrzeby dziecka pozostały na podobnym poziomie, a jego zarobki nie wzrosły i kształtują się na poziomie 4000zł, nadto realizuje swój obowiązek

alimentacyjny poprzez dodatkowe świadczenia i utrzymuje regularny kontakt z córką. Podkreślił, że sytuacja małoletniej jest korzystna, skoro z matką spędza wakacje za granicą.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 14 października 2013r. Sąd Rejonowy w Gliwicach w pkt 1 zasądził od pozwanego na rzecz małoletniej powódki alimenty w kwocie po 1200zł miesięcznie, płatne do 15 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki do rąk matki powódki G. I., poczynając od 20 maja 2013r., a to w miejsce alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 13 stycznia 2011r. w sprawie o sygn. I RC 1996/10, w pkt 2 oddalając powództwo w pozostałym zakresie. W pkt 5 zasądzono od pozwanego na rzecz powódki kwotę 600zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Wyrokowi co do pkt 1 nadano rygor natychmiastowej wykonalności oraz wyrzeczono o kosztach sądowych, od których uiszczenia powódka była zwolniona.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 13 stycznia 2011 roku, w sprawie o sygn. akt I RC 1996 /10 zostało rozwiązane przez rozwód małżeństwo G. I. i P. I. (2). Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnią P. I. (1) powierzono matce zapewniając ojcu prawo do współdecydowania o istotnych sprawach dziecka. Kosztami utrzymania małoletniej obciążono oboje rodziców zobowiązując P. I. (2) do łożenia kwoty 1.000 zł. miesięcznie tytułem alimentów.

W dacie orzekania przez Sąd Okręgowy G. I. miała 42 lata i pracowała na stanowisku pracownika umysłowego w K.W. S.A. K.W.K. (...) osiągała miesięczny średni dochód netto w wysokości 2.928 zł. Mieszkała w domu jednorodzinnym rodziców wraz z córką i rodzicami. Powódka miała 15 lat i była uczennicą II klasy gimnazjum w P.. Koszt utrzymania córki w tym czasie jej matka oceniała na kwotę ok. 1.450 nie uwzględniając wyjazdów wakacyjnych. Małoletnia korzystała z korepetycji z języka angielskiego oraz wizyt u okulisty. Miała dobre relacje z każdym z rodziców.

Pozwany w tym czasie był zatrudniony na stanowisku sztygara na KWK (...) i osiągał miesięczny dochód w wysokości 4.927 netto z uwzględnieniem wszystkich premii. Mieszkał w wynajętym od rodziców mieszkaniu, które w czasie rozwodu remontował. Miał regularny kontakt z córką.

Jak ustalono, powódka ma 17 lat , jest uczennicą 2 klasy Liceum nr 1 w G.. Pobiera korepetycje z matematyki od momentu rozpoczęcia nauki w nowej szkole co średnio kosztuje ok. 120 zł. Uczęszcza na lekcje języka niemieckiego raz w tygodniu co kosztuje 120 złotych. Bilet miesięczny kosztuje 67zł, kółko strzeleckie to koszt 16 zł na miesiąc. Wydatki w kwocie ok. 435 zł ponosi na wyjścia na basen, do kina, na urodziny i inne imprezy okolicznościowe, czasopisma, kieszonkowe, fryzjera środki czystości, środki antykoncepcyjne i kosmetyki. Wyżywienie małoletniej powódki kosztuje ok. 400 zł. wydatki związane z zakupem odzieży i obuwia to suma około 3000zł w skali roku. Podczas tych wakacji wyjechała na obóz co kosztowało 700 zł oraz z matką do Ś. za łączną kwotę 4000 zł. W zeszłym roku wyjechała z matką na Jamajkę, a w 2011 - na Dominikanę.

Matka powódki jest zdrowa, pracuje w dalszym ciągu w tym samym miejscu , a jej średnie zarobki netto łącznie z premiami wynoszą 3340 zł. G. I. wraz z córką zajmują górę domu jednorodzinnego rodziców. Jej udział w kosztach utrzymania domu wynosi ok. 380 zł. Spłaca pożyczkę w zakładzie pracy w kwocie 500 zł. W roku 2012 wyjechała na wakacje na Jamajkę, co kosztowało 12.000 zł, w roku 2011 na Dominikanę , gdzie koszt wyjazdu wyniósł 10.000 zł. W tym roku wyjechała z córką do Ś..

Pozwany P. I. (2) w dalszym ciągu pracuje na kopalni (...) , a jego zarobki kształtują się w granicach ok. 5.782 zł wliczając premie i wszelkie dodatki. Mieszka sam w mieszkaniu własnościowym, za które spłaca kredyt w wysokości 900 złotych miesięcznie. Opłaty związane z użytkowaniem mieszkania wynoszą: czynsz – 270 zł, prąd – 60 zł, Internet – 50 zł, TV- 70 zł. Pozwany utrzymuje stały kontakt z córką , wspólnie wyjeżdżają na ferie zimowe na narty, przy czym pokrywa całość kosztów związanych z wyjazdem, kupuje córce prezenty przy okazji urodzin czy świąt. Koszt jego dojazdu do pracy to kwota 600 zł miesięcznie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie złożonych do akt sprawy i akt związkowych zaświadczeń, dowodów opłat oraz przesłuchania stron.

W tym stanie rzeczy przyjął Sąd Rejonowy, iż powództwo zasługuje częściowo na uwzględnienie, bowiem zaszła istotna zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 krio. Wskazał, że powódka obecnie uczy się już liceum, jej potrzeby nieco wzrosły tym bardziej, że na przestrzeni ostatnich trzech lat z nastolatki stała się młodą kobietą. Podstawowe potrzeby takie jak wyżywienie, ubranie, podręczniki, czy warunki mieszkaniowe są powiększone o zakup kosmetyków, biletów do kina czy teatru, wyjście ze znajomymi. Małoletnia pobiera korepetycje oraz uczy się języków obcych prywatnie, co aktualnie nie stanowi żadnej wyjątkowej sytuacji pod warunkiem, że zarobki rodziców wystarczają na pokrycie także takich wydatków. Sąd nie zaliczył do potrzeb usprawiedliwionych i adekwatnych do zarobków rodziców małoletniej wyjazdów zagranicznych G. I. wraz z córką podczas wakacji w 2011 oraz 2012 roku, których koszt znacznie przewyższa możliwości zarobkowe stron. Sąd ocenił średni miesięczny koszt utrzymania małoletniej P. na kwotę 1800-2000zł, podnosząc, że poziom życia dziecka winien być dostosowany do możliwości finansowych jego rodziców. Suma zarobków rodziców małoletniej to kwota około 9122zł. stąd małoletnia może liczyć na zapewnienie potrzeb podstawowych oraz tych wyższego rzędu.

Wskazał Sąd Rejonowy, iż obowiązek alimentacyjny obciąża oboje rodziców, jednakże przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego przewidują także formę wykonania obowiązku alimentacyjnego, w całości lub w części, w postaci osobistych starań o utrzymanie i wychowanie dziecka na mocy art. 135 § 2 krio, a matka małoletniego powoda sprawuje osobistą pieczę nad córką. Z tego powodu uznał, że na pozwanym ciąży obowiązek dostarczania środków utrzymania w większym zakresie, niż na matce powódki. Podał, że możliwości zarobkowe G. I. wzrosły w okresie ostatnich dwóch lat, z kwoty ok. 2928zł do ok. 3400zł, a pozwany osiąga miesięczny średni dochód w wysokości około 5782zł, w porównaniu z poprzednim zarobkiem w wysokości 4927zł jest to kwota wyższa o 855zł.

Podał Sąd, że postępowanie dowodowe nie wykazało, aby po okresie dwóch lat i sześciu miesięcy wzrosły potrzeby małoletniej, jak również zarobki pozwanego, w podawanym w pozwie zakresie i ponieważ obowiązek alimentacyjny obciąża oboje rodziców Sąd zasądził od pozwanego kwotę 1200zł miesięcznie, w pozostałym zakresie powództwo oddalając.

Apelację od tego wyroku w całości wniósł pozwany, domagając się jego zmiany i oddalenia powództwa w całości oraz obciążenia powódki obowiązkiem zwrotu na jego rzecz kosztów procesu za obie instancje.

Zarzucał błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że miesięczny koszt utrzymania małoletniej wynosi 1800-2000zł, czego matka powódki nie wykazała,

Powoływał się ponadto na naruszenie art. 135 krio w zw. z art. 5 kc przez niewłaściwe ich zastosowanie polegające na błędnym ustaleniu zakresu usprawiedliwionych potrzeb małoletniej i zawyżenie jej kosztów utrzymania oraz mylnym ustaleniu, iż możliwości zarobkowe i finansowe pozwanego się zwiększyły od ostatniego okresu, a także przyjęcie, że pozwany winien partycypować w kosztach utrzymania powódki w większym zakresie niż jej matka.

Skarżący ostatecznie podnosił, iż doszło do naruszenia przepisu art. 233 § 1 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i uznanie, że powódka wykazała zwiększenie swoich potrzeb utrzymania, podczas gdy zebrany w sprawie materiał temu przeczy.

Apelujący motywował, że jego miesięczny dochód nie wynosi 5782zł, jak stwierdził to Sąd Rejonowy, bowiem z dołączonego zaświadczenia wynika, że jest to suma 5416,43zł z wszelkimi dodatkami, w tym deputatem węglowym, który jest w części przekazywany matce powódki oraz matce pozwanego.

Skarżący podkreślał, że uczestniczy w życiu córki, wyjeżdża z nią na wakacje, ponosi koszty utrzymania jej przyjaciela w okresie, gdy przyjeżdża na (...). Zaznaczał, że oboje rodzice winni utrzymywać powódkę, która nadto otrzymuje duże sumy od dziadków macierzystych, natomiast szkoła, do której uczęszcza, oferuje wysoki poziom edukacji i dodatkowe zajęcia są dla niej zbędne. Apelujący wskazywał, że matka powódki wydaje pieniądze na kosztowne zagraniczne wyjazdy, natomiast sam pozwany spędza większość czasu w pracy, by móc zaoszczędzić środki na podjęcie nowego życia; dowodził, że wyrok nie realizuje zatem zasady równej stopy życiowej dzieci i rodziców.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji pozwanego i zwrot kosztów postępowania za instancję odwoławczą.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego odniosła skutek jedynie w niewielkim zakresie, i to w dodatku nie było skutkiem przyjęcia trafności jej zarzutów.

W pierwszej kolejności uznał Sąd Odwoławczy, że ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego zostały poczynione prawidłowo, w oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy, stosownie do treści wskazanych w uzasadnieniu środków dowodowych; ustalenia te Sąd drugiej instancji przyjął za własne, bez konieczności ponownego przytaczania. Korekcji wznagało jedynie ustalenie, iż obecnie powódka jest już pełnoletnia.

Wbrew stanowisku skarżącego nie doszło do błędu w ustaleniach faktycznych polegającego na przyjęciu, że miesięczny koszt utrzymania małoletniej wynosi 1800-2000zł. Ustalono bowiem, iż w dacie ustalenia wysokości poprzednich alimentów koszt utrzymania małoletniej wynosił 1450zł.

Obecnie natomiast powódka jest osobą pełnoletnią, kontynuuje naukę w szkole, a jej usprawiedliwione potrzeby zostały właściwie ustalone przez Sąd pierwszej instancji w oparciu o dowód z przesłuchania matki powódki oraz dokumenty wskazane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Koszt utrzymania powódki został nadto przez Sąd określony jako przybliżony i uśredniony. Słusznie przy tym podkreślił Sąd Rejonowy, iż powódka ma prawo do równej stopy życiowej z rodzicami, w tym z pozwanym, odnosząc te rozważania do możliwości majątkowych pozwanego. Jeżeli natomiast chodzi o płatne zajęcia dodatkowe powódki, pozwany nie wykazał, iżby były one zbyt liczne i nadmiernie obciążające budżet jej rodziców, tymczasem matka powódki podała, że są one konieczne dla zapewnienia córce pełnego wykształcenia i poziomu zbliżonego do jej rówieśników.

Zdaniem Sądu Okręgowego nie miało miejsce także powoływane w apelacji naruszenie art. 135 krio w zw. z art. 5 kc przez niewłaściwe ich zastosowanie polegające na błędnym ustaleniu zakresu usprawiedliwionych potrzeb małoletniej i zawyżenie jej kosztów utrzymania oraz mylnym ustaleniu, iż możliwości zarobkowe oraz finansowe pozwanego się zwiększyły od ostatniego okresu, a także przyjęcie, że pozwany winien partycypować w kosztach utrzymania powódki w większym zakresie niż jej matka. Wysokość usprawiedliwionych potrzeb powódki, będącej osobą pełnoletnią i pobierającą naukę, przyjęta przez Sąd Rejonowy nie budzi przy tym wątpliwości Sądu drugiej instancji. Ponadto ustalenie, iż zwiększyły się w międzyczasie zdolności zarobkowe pozwanego, znajduje odzwierciedlenie w materiale dowodowym, wbrew stanowisku skarżącego. Zarobki pozwanego, przyjęte przez Sąd pierwszej instancji, zostały uśrednione i określone jako kształtujące się w granicach około 5782zł z dodatkami, a poprzednie wynagrodzenie pozwanego wynosiło 4927zł także z dodatkami; uwzględniono zatem fakt wliczenia w te sumy deputatu węglowego, natomiast dalszy sposób jego rozdysponowywania zależy od pozwanego i nie podlega ocenie Sądu. Powyższe kwoty wynikały z matematycznych działań opartych o dane wynikające z zaświadczeń złożonych do akt.

Zważył nadto Sąd Okręgowy, iż zaskarżony wyrok realizuje zasadę równej stopy życiowej powódki i jej rodziców, a pozwany winien dzielić się z córką wszelkimi posiadanymi środkami. Czyni tak również matka powódki, z którą wspólnie zamieszkuje powódka, a która czyni nadto osobiste starania o wychowanie i nadzorowanie córki, a nadal mimo pełnoletniości organizując jej naukę, czas wolny, rozrywki, a której zdolności majątkowe i zarobkowe jak stwierdzono, są niższe niż pozwanego. Wnioski te znalazły zatem odzwierciedlenie w treści zaskarżonego wyroku.

Zaznaczyć przy tym należy, iż świadczenie alimentacyjne jest przeznaczane wydatkowanie dalszych kwot, w istocie darowanych córce przez pozwanego, z własnej inicjatywy, nie może rzutować na rozmiar zaspokajania jej kosztów utrzymania.

Zarzuty apelacji uznano zatem za bezzasadne.

Sąd Odwoławczy stwierdził jednakże, iż aktualnie, skoro powódka jest już pełnoletnia, odpadła przyczyna dla nakazania wypłaty zasądzonych alimentów do rąk jej matki, jak orzeczono to w zaskarżonym wyroku; stąd

rozstrzygnięcie to zmieniono o tyle tylko, iż alimenty mają być wypłacane bezpośrednio do rąk powódki (art. 133 § 1 krio).

Z tych przyczyn zmieniono zaskarżony wyrok w pkt 1 we wskazany wyżej sposób na zasadzie art. 386 § 1 kpc.

W pozostałym, przeważającym zakresie, apelację pozwanego natomiast oddalono jako bezzasadną w oparciu o przepis art. 385 kpc.

Konsekwencją powyższego było wyrzeczenie o kosztach postępowania odwoławczego, oparte o przepis art. 100 zd.2 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc, którym obciążono apelującego obowiązkiem zwrotu tych kosztów na rzecz wygrywającej powódki. Na koszty te składa się wynagrodzenie pełnomocnika powódki będącego adwokatem w wysokości 300zł (trzysta złotych), obliczone zgodnie z § 6 pkt 3 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 7 ust. 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłacone pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

SSR (del.) Anna Hajda SSO Krystyna Wiśniewska – Drobny SSO Lucyna Morys-Magiera